

O arterijskoj hipertenziji danas se govori zai-
sta vrlo često. Spominje se u radijskim i te-
levizijskim emisijama, sreće se u dnevnom
tisku i u popularnim časopisima. Liječnici i svi zdrav-
stveni radnici u svakodnevnom se radu redovito sre-
ću s hipertoničarima. Stručnjaci nastoje poboljšati
dijagnostiku i učiniti liječenje što učinkovitijim i sa
što manje nuspojava. Sigurno nema tjedna u kojem
se ne organizira barem jedan sastanak, radionica ili
predavanje na tu temu. Vode se rasprave, a znanja
se šire u krugovima liječnika specijalista, liječnika
obiteljske medicine, medicinskih sestara, ljekarnika i
samih bolesnika. Na dohvat ruke su nam svi lijekovi
koji se danas koriste u suvremenom svijetu poštujući
činjenice temeljene na dokazima medicinske struke
i znanosti. No, unatoč svemu teme prevalencija hi-
pertenzije je u porastu, a broj kontroliranih hiper-
toničara ne mijenja se i jednako je sramotno nizak.
Jedno objašnjenje može biti narav same bolesti, tj.
hipertenzije. U početku je asimptomatska, a većina
bolesnika mora uzimati više lijekova što rezultira lo-
šom suradljivošću. Kasnije ireverzibilne promjene
otežavaju liječenje što za posljedicu ima lošu kon-
trolu i izostanak očekivanog smanjivanja pobola i
smrtnosti. Sljedeća bitna stavka je loš način života.
Suvremena civilizacija ima svoje brojne negativne
strane koje se nažalost najbolje vide promatralju-
ći hipertenziju i njene posljedice. Današnji čovjek
svakodnevno je izložen stresu, nedovoljno se kreće,
unosi prekomjerne količine kuhinjske soli, pretilost
postaje pravilo, a ne iznimka. Otežavajući faktor je
nedovoljna svijest bolesnika kako o riziku same bole-
sti tako i o tome da sami moraju voditi računa o vla-
stitom zdravlju, da moraju biti subjekti, a ne objekti
u procesu liječenja. I na liječnicima je velika odgo-
vornost, također od nesvijesti o rizicima i važnosti
određenih postupaka pa do neznanja. To rezultira
propustima u dijagnostici i vrlo raširenoj terapijskoj
inertnosti. Otvorena su brojna pitanja – jesu li niže
vrijednosti arterijskoga tlaka bolje i poželjnije? Kada
je prenisko i kome je prenisko? Je li ranije liječenje
uvijek bolje? Odnosno, kada je prerano, a kada je
(je li ikada) prekasno? Danas znamo da se liječenje
svih hipertoničara temelji na rezultatima studija pro-
vedenih među visokorizičnim osobama, uglavnom
kasnije srednje i starije životne dobi, i to uglavnom
među muškarcima. Većinu hipertoničara liječimo na
temelju zaključaka ekstrapoliranih iz tih studija. Je
li to zaista veliki grijeh medicine 20. stoljeća? Može-

mo li se uvijek i potpuno pouzdati u te zaključke?
No, dok ne dobijemo rezultate studija prove-
denih među bolesnicima drugih dobnih skupina,
dužnost nam je pratiti te smjernice, ali uvijek pro-
matrajući svakog bolesnika posebno i prosuđujući
ukupan kardiovaskularni i renalni rizik. Mogu li
odgovori na ta pitanja (a ima ih još mnogo) una-
prijetiti i poboljšati zbri-
njavanje hipertoničara?

Mogu li promijeniti budućnost naših bolesnika? O
svim tim pitanjima treba razmišljati, a prilikom oda-
bira načina liječenja hipertoničara treba primarno
misliti pridonosi li takav način regulacije i kontrole
boljem i prirodnijem starenju.

U ovom tematskom broju nizom, vjerujem za
većinu, zanimljivih i korisnih preglednih članaka s
recentnim informacijama o hipertenziji željeli smo
odgovoriti na neka od pitanja, ali i ponukati svakog
od vas na dodatna razmišljanja jer to je prvi korak.
Zahvaljujem svim autorima i uredništvu časopisa
„Medix“ na suradnji. Osobito korisnim smatram
dopisni test znanja sastavljen od pitanja na koja
odgovore možete naći u objavljenim člancima, te
vas pozivam da rješavanjem testa provjerite svoje
znanje o arterijskoj hipertenziji, te za pozitivno ri-
ješen test osigurate bodove u sustavu trajne struč-
ne izobrazbe Hrvatske liječničke komore. Ovaj broj
nadovezuje se na javnozdravstvene akcije održane u
svibnju, mjesecu sada već tradicionalnog obilježava-
nja borba protiv hipertenzije (17. svibnja je Svjetski
dan borbe protiv hipertenzije). Ove je godine u svi-
jetu Svjetski dan borbe protiv hipertenzije posve-
ćen zdravom životu: održavanju optimalne tjelesne
mase, tjelovježbi, većem unosu voća i povrća, te
naravno smanjenju prekomjernog unosa kuhinj-
ske soli. Ovim putem pozivam vas da tijekom cijele
godine intenzivno informirate svoje bolesnike (a i
sebe same) o arterijskoj hipertenziji, kako se briga
o arterijskoj hipertenziji ne bi svela tek na prigodnu
simboličnu akciju vezanu uz svjetski dan. Jedino je
na taj način moguće postići da predložene promjene
postanu način života.

Prof. dr. sc. Bojan Jelaković
predsjednik Hrvatskog
društva za hipertenziju HLZ-a